احاطه عالم آخرت بر دنیا و برزخ و مسأله تجسم اعمال

شاگرد: تجسم عمل با خلق کلی بهشت جور در می‌آید؟

استاد: بله، تجسم عمل برای وقتی است که نفس در دار دنیا است و مشغول کسب عمل است و دارد استکمال پیدا می‌کند. خلق جنت و نار، خلق عالم قیامتی است که محیط بر کل برزخ است. بنابراین دنیا، برزخ و اعمال او و سیر تکاملی نفس در ملک، به‌صورت یک جا -اول و آخر آن- به نحو محاط است.

شاگرد: قرار است که نماز آن را نتیجه ندهد، بلکه حور العین باطن خود نماز است، وقتی هنوز نماز نخوانده چطور حور العین او در آن جا موجود است؟

استاد: حضرت فرمودند جنت و نار موجود است، نگفتند عملی که ما انجام ندادیم موجود است.

فرمودند: «ان الجنة و النار مخلوقتان الآن[1]». این جور نبود که مخلوق نباشد و بعداً خلق شود. اینها منافاتی ندارد. اتفاقا زیبایی بحث در این است که «الیوم مخلوقتان» هستند ولی در عالم یوم محیط. لذا از عالم ملک و برزخ، ارواح و نفوس در اثر استکمالات دارند به‌سوی آن یوم الاحاطه می‌روند. اگر به آن جا بروند مشرف به همه خصوصیات است. این اصلاً منافاتی با تکامل نفوس در قوس صعود به‌سوی عالم احاطه ندارد. نکته بحث این است که ما باید احاطه قیامت بر برزخ و دنیا و ... جا بیاندازیم. لذا جا‌ئلیق خیلی خوشش آمد. به امیرالمؤمنین عرض کرد که جنت و نار چیست؟ «فأين تكون الجنة و النار فيهما؟ [2]». حضرت چه فرمودند که او خیلی خوشش آمد؟ حضرت فرمودند: «الدنیا فی الآخرة و الآخرة محیطة بالدنیا». نگفتند دو عالم است که آن بعدا می‌آید. خیلی مهم است. «محیطة بالدنیا» است. و لذا است که الآن موجود است. اما دنیایی که در آخرت است نظم خودش را دارد؛ گذشته دارد، آینده دارد. آن چه را که در گذشته انجام نداده، در آینده انجام می‌دهد، در موطن خودش نسبت به محیط نقش ایفاء می‌کند. اول و آخرش نزد عالمی که بر آن احاطه دارد یک جا موجود است.

شاگرد: یعنی بواطن اعمال الآن موجود هستند.

استاد: الآن موجود نیستند. در عالم احاطه چون محیط بر الآن و آن بعد و آن آینده است، موجود است. شما اگر در الآن بروید، خب در الآن که نیست. الآن صورت برزخی آن هم نیست. اما اگر در جایی بروید که محیط بر الآن و فردا و ... است، همه را بازتاب می‌دهد. در آن جا الآن درست نیست. آن جا که می‌روید در آینده خودش موجود است، در عالم احاطه آینده را در ظرف آینده می‌بینید. نه در ظرف الآن ما. در ظرف خود آینده، عالم احاطه آن را نشان می‌دهد. وقتی «آن» در کار بیاوری نه، عالم حرکت و تکامل و استکمال است. وقتی مشهد محیط را در نظر بگیری الآن ما، آن نیست، چون الآن مترتب وجودی است اما چون او محیط بر الآن و آن قبل و آن بعد و یک میلیون قبل و یک میلیون بعد است، آن جا به نحو «کل شیء فی ظرفه» به تناسب خودش موجود است. «و استحقت بکم الحقائق و صدرت بکم الأمور مصادرها[3]»؛ در این جمله حضرت در نهج‌البلاغه آمال ملک و ملکوت را توضیح

میدهند که وصول به عالم احاطه پیدا می شود.

والحمد لله رب العالمین

---

[1]الفصول المهمة في أصول الأئمة (تكملة الوسائل)، ج۱، ص: ۳۶۱

[2]عن أمير المؤمنين (عليه السلام)، في حديث له معه جاثليق و معه مائة رجل من النصارى، فكان فيما سأله (عليه السلام) أن قال له الجاثليق: فأخبرني عن قوله جل ثناؤه: يوم تبدل الأرض غير الأرض و الأرض جميعا قبضته يوم القيامة و السماوات مطويات بيمينه فإذا طويت السماوات، و قبضت الأرض، فأين تكون الجنة و النار فيهما؟قال: ادعا بدواة و قرطاس، ثم كتب فيه: الجنة و النار، ثم درج القرطاس و دفعه إلى النصراني، و قال [له]: «أليس قد طويت هذا القرطاس؟». قال: نعم، قال: «افافتحه» قال: ففتحه، فقال: «هل ترى آية النار و آية الجنة، أمحاهما طي القرطاس؟». قال: لا، قال: «فهكذا في قدرة الله إذا طويت السماوات و قبضت الأرض لم تبطل الجنة و النار، كما لم يبطل طي هذا الكتاب آية الجنة و آية النار».

[3]نهج البلاغة (للصبحي صالح)، ص: ۲۲۳

بازبینی #2
ایجاد شده 2 مه 2024 15:23:00 توسط ... .
به روزرسانی شده 6 ژوئن 2024 13:56:59 توسط ... .